

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

ทฤษฎีสี

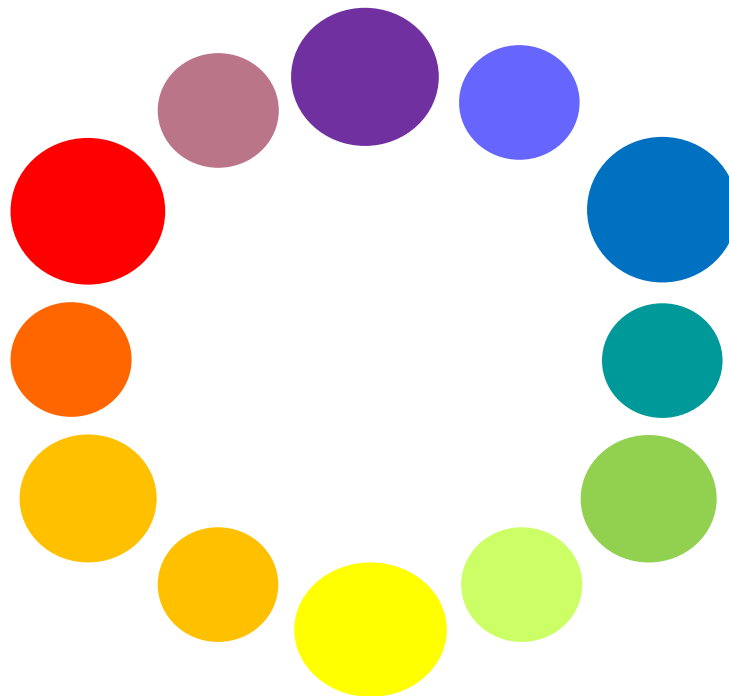
Theory of colors

(รหัสวิชา 8061103)

วรรณะของสีหรือโทนสี

วรรณะของสีมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกของมนุษย์ บางสีให้ความรู้สึกชัดเจนทำให้กระทบความรู้สึกของผู้มองแบบทันทีทันใด แนวทางการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ของศิลปินหรือผู้สร้างสรรค์ ย่อมมีวัตถุประสงค์ให้ผู้พบเห็นหรือผู้ชื่นชมผลงานเกิดการรับรู้ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับศิลปินหรือผู้สร้างสรรค์ผลงาน

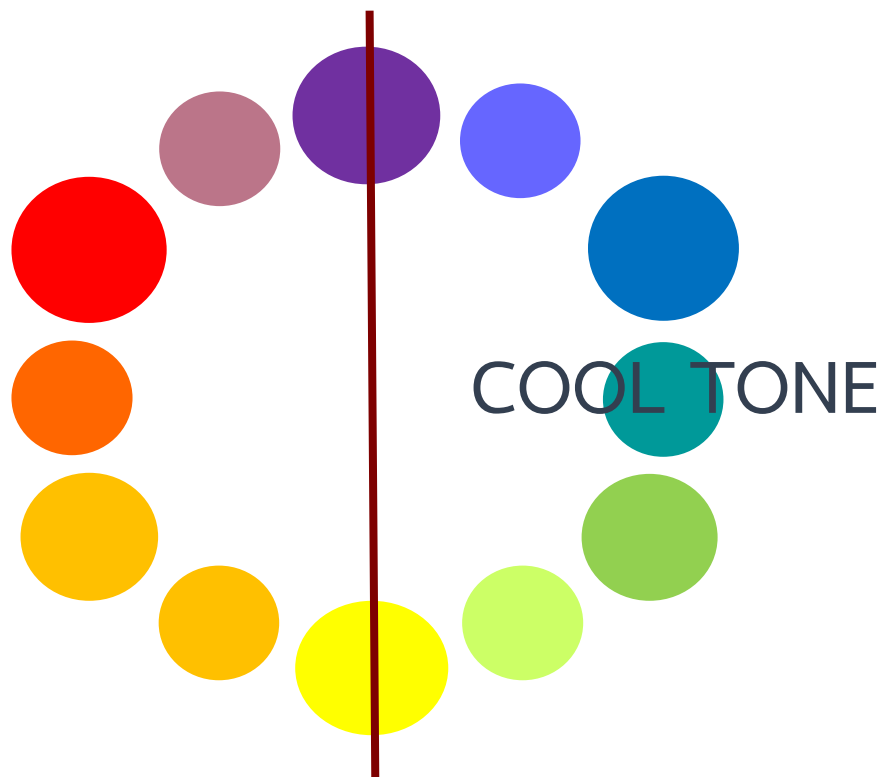
สีวรรณะร้อนหรือสีโทนร้อน (WARM TONE)

สีโทนร้อน ประกอบด้วย สีเหลือง สีส้มเหลือง สีส้ม สีส้มแดง สีม่วงแดงและสีม่วง เป็นสีที่มีสีจัด สะดุดตา เป็นโทนสีที่ให้พลังความรุนแรง ดึงดูดสายตา ให้ความรู้สึกระตือรือร้น นอกจากนี้ยังเห็นสีโทนร้อนได้ในธรรมชาติรอบตัวเราด้วยเช่นกันไม่ใช่เฉพาะเพียงในวงจรสีเสมอไป

สีวอร์มหรือสีโทนเย็น (COOL TONE)

สีโทนเย็น ประกอบด้วย สีม่วงน้ำเงิน น้ำเงิน น้ำเงินเขียว เขียว เขียวเหลืองและสีเหลือง แต่จะสังเกตได้ว่าสีเหลืองและสีม่วงอยู่ทั้งวอร์มและวอร์มเย็น

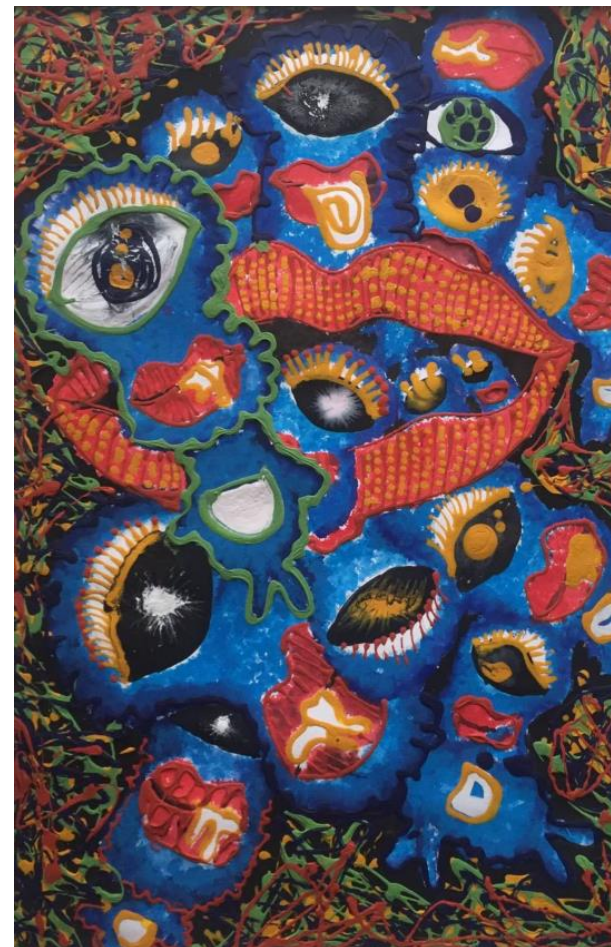
หมายเหตุ : ลิขสิทธิ์ภาพจากกิจกรรมภายในสาขาวิชาศิลปศึกษา

ในการสร้างสรรค์งาน เมื่อนำสีในวรรณะเดียวกัน ตั้งแต่ 3-6 สีขึ้นไปมาใช้ร่วมกันจะทำให้ภาพประสานกลมกลืนกันเกิดความสุขงาม ดังนั้น วรรณะสีหรือโทนสีจึงมีบทบาทกับการสร้างสรรค์งานอยู่ไม่น้อย ในงานศิลปะส่วนใหญ่จะเห็นได้ชัดเจนว่า ภาพที่มีสีในวรรณะเย็นมากก็จะให้ความรู้สึกที่อบอุ่น สบายตาหรือโศกเศร้าได้เช่นเดียวกัน ในขณะเดียวกันภาพที่ใช้สีในวรรณะร้อนเป็นหลักก็จะเป็นภาพที่มีพลัง ตื่นเต้น รื่นเรงหรือร้อนแรง รุนแรง และมีความโดดเด่นดึงดูดสายตา

การใช้สีนั้น บ่อยครั้งขึ้นอยู่กับผู้สร้างงาน ว่าต้องการถ่ายทอดหรือออกแบบงานนั้น ๆ ให้ออกมาเป็นแบบใด มีความหลงใหลส่วนตัวกับการทำงานแบบใด ดึงดูดใจผู้สนใจด้วยกลวิธีใด โดยการเลือกใช้สีเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์งานศิลปะ

ในการศึกษาค้นคว้าล้วนเกิดจากการปฏิบัติแล้วซ้ำแล้วซ้ำเล่า กระทั่งเกิดกระบวนการสร้างสรรค์หรือแนวคิดใหม่ๆ ขึ้นมาเสมอ ดังนั้น การใช้สีในวงจรสี จึงมิได้ปฏิบัติตามทฤษฎีสีตามที่ได้เรียนรู้กันมาเสมอไป

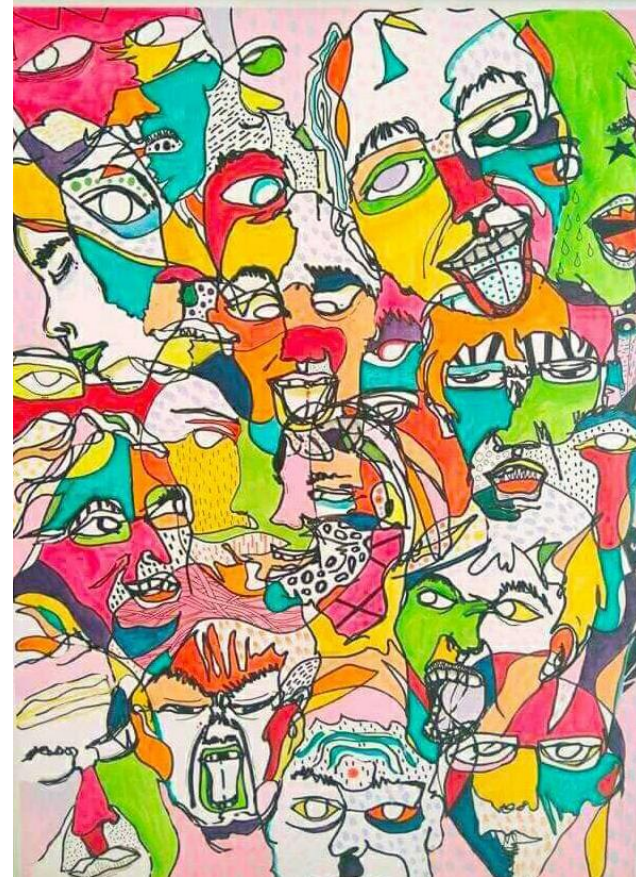
หมายเหตุ : ดิจิทัลภาพจากกิจกรรมภายในสาขาวิชาศิลปศึกษา

การใช้สีแบบวรรณะ

การใช้สีแบบวรรณะ คือการสร้างสรรค้งานโดยเลือกใช้ เฉพาะกลุ่มสีในวรรณะเดียวกัน ขึ้นอยู่กับการสร้างสรรค์ ผลงาน ถ้าเลือกใช้สีวรรณะร้อน ก็ประกอบด้วย สีเหลือง สี ส้มเหลือง สีส้มแดง สีส้ม สีแดง สีม่วงแดง ให้อารมณ์ อบอุ่น ร้อนแรง ตื่นเต้น ส่วนสีวรรณะเย็น ประกอบด้วย สีเขียวเหลือง สีเขียว สีเขียวน้ำเงิน สีนํ้าเงิน สีม่วงน้ำเงิน สี ม่วง ให้อารมณ์เยือกเย็น สงบ ความมีชีวิต

ทั้งนี้จะมีการสร้างสรรค้งานแบบใช้สีแบบวรรณะใดวรรณะ หนึ่ง และร่วมกับอีกวรรณะหนึ่ง อาจเป็นการช่วยทำให้ ภาพไม่หนักไปทางใดทางหนึ่งมากเกินไป แต่สัดส่วนจะ แตกต่างกันอย่างชัดเจน

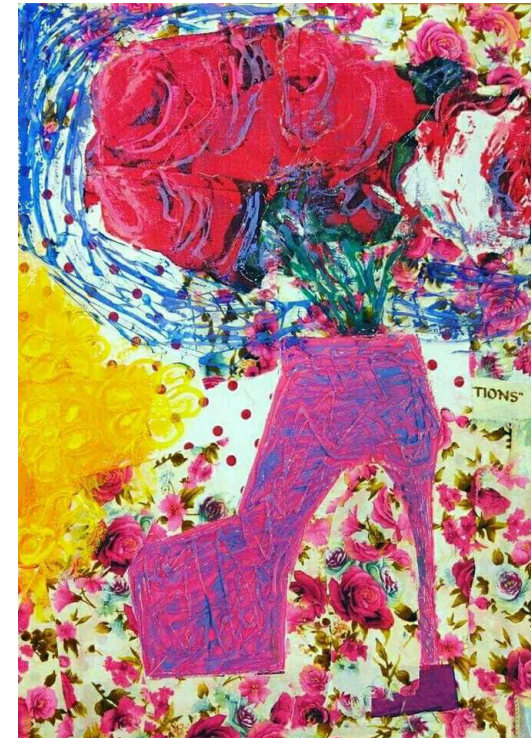

หมายเหตุ : ลิขสิทธิ์ภาพจากกิจกรรมภายในสาขาวิชาศิลปศึกษา

หลักการใช้สีแบบวรรณะ แบ่งเป็น 2 ประเภท

1. การใช้สีวรรณะเดียว คือ การเลือกใช้ สีวรรณะใดวรรณะหนึ่งเท่านั้น
2. การประสานสีต่างวรรณะ คือ การใช้สีทั้งสองวรรณะ โดยมีคำแนะนำในการสร้างสรรค์ผลงาน ดังนี้
 - ใช้สีต่างวรรณะมาช่วยด้วย ในอัตราส่วน 90 : 10
 - ใช้สีต่างวรรณะมาช่วยด้วย ในอัตราส่วน 80 : 20
 - ใช้สีต่างวรรณะมาช่วยด้วย ในอัตราส่วน 70 : 30

หมายเหตุ : ลิขสิทธิ์ภาพจากกิจกรรมภายในสาขาวิชาศิลปศึกษา

การสร้างสร้งงานด้วยกลวิธีจากการประสานสีในวรรณะหรือต่างวรรณะ จะทำให้ภาพมีความน่าสนใจมากขึ้น บ่งบอกอารมณ์ความรู้สึกของภาพได้ชัดเจน มองเห็นพลังการถ่ายทอดผลงานออกมาในแต่ละชิ้นงานที่สามารถรับรู้ได้จากการใช้สีนั่นเอง นอกจากนี้แนวทางการใช้สียังมีอีกมากมาย ที่จะสะท้อนเรื่องราวการสร้างผลงานศิลปะให้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น การใช้สีเอกรงค์ เป็นอีกกลวิธีหนึ่ง

การใช้สีเอกรงค์ หมายถึง การใช้สีเดียว โดยใช้น้ำหนักอ่อนเข้ม ในการสร้างสร้งงาน การใช้วิธีนี้ จะมีความกลมกลืนเป็นสีใดสีหนึ่งอย่างชัดเจน

หมายเหตุ : ลิขสิทธิ์ภาพจากกิจกรรมภายในสาขาวิชาศิลปศึกษา

การใช้สีใกล้เคียง

- สีใกล้เคียงสามารถใช้ในวรรณะเดียวกัน เป็นสีที่ใกล้เคียงกันในวงจรสีซึ่งมีค่าน้ำหนักไม่แตกต่างกันได้อย่างลงตัว สีจะกลมกลืนสวยงามอย่างเป็นธรรมชาติ
- การใช้สีใกล้เคียงทำให้ผลงานสร้างสรรค์โดดเด่น สามารถเลือกสีในกลุ่มวรรณะตรงข้ามมาเสริมในสัดส่วนที่น้อยกว่าสีส่วนมาก จะทำให้ผลงานโดดเด่นขึ้น
- การใช้สีใกล้เคียงมีความคล้ายคลึงกับการใช้สีเอกรงค์ สีที่นำมาใช้ร่วมกันนั้นใช้ได้ทั้งสีจัดและสีเข้มหรือสีอ่อน แต่ในการใช้สีเอกรงค์ สีที่นำมาใช้ร่วมจะเป็นสีอ่อน

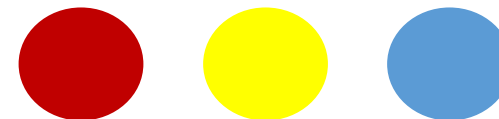
หมายเหตุ : ลิขสิทธิ์ภาพจากกิจกรรมภายในสาขาวิชาศิลปศึกษา

บทสรุป

การสร้างสรรค์ผลงาน หากใช้สีโดยรวมเป็นวรรณะร้อน หรือวรรณะเย็น การใช้สีเอกรงค์ หรือสีใกล้เคียง ต่างทำหน้าที่คล้ายๆ กัน คือส่งผลต่อความรู้สึก การรับรู้ สามารถควบคุมและสร้างสรรค์ภาพให้เกิดความประสานกลมกลืน งดงาม ได้ง่ายขึ้น ทำให้เกิดความกลมกลืนหรือขัดแย้งได้เช่นกัน สีจึงมีอิทธิพลกับการสร้างสรรค้งานของมนุษย์

- สีจึงให้ความรู้สึกต่อผู้พบเห็นแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ สีจึงเป็นส่วนหนึ่งของศิลปะบำบัดสำหรับผู้ป่วยได้
- สีทำให้งานศิลปะน่าสนใจ สร้างความประทับใจ
- สีใช้แทนสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน มีให้เห็นมากมายไม่น้อยไปกว่าสัญลักษณ์ที่เป็นรูปร่างต่าง ๆ เช่น ไฟจราจร
- สีช่วยให้เกิดประสบการณ์ การรับรู้ การจดจำ รวมถึงความทรงจำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

